

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Прев 1348/2022
06.10.2022. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Матковић Стефановић, Татјане Миљуш, Јасмине Стаменковић и др Илије Зиндовића, чланова већа, у парници тужиоца BLUE TRAVEL ДОО Врњачка Бања, ул. Краљевачка бр.4, чији је пуномоћник Ксенија Булатовић, адвокат у ..., против туженог HALKBANK АД Београд, Булевар Милутина Миланковића бр. 9е, чији је пуномоћник Јелена Мустецић, адвокат у ..., вредност предмета спора 10.000,00 динара, одлучујући о ревизијама тужиоца и туженог изјављеним против пресуде Привредног апелационог суда 5 Пж 1000/21 од 17.03.2022. године, у седници већа одржаној дана 06. септембра 2022. године, донео је

РЕШЕЊЕ

НЕ ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизијама тужиоца и туженог изјављеним против пресуде Привредног апелационог суда 5 Пж 1000/21 од 17.03.2022. године, као изузетно дозвољеним.

ОДБАЦУЈУ СЕ као недозвољене ревизије тужиоца и туженог изјављене против пресуде Привредног апелационог суда 5 Пж 1000/21 од 17.03.2022. године.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Чачку 5 П 86/2020 од 28.09.2020. године у ставу првом изреке утврђено је да је апсолутно ништав члан 3. став 2. Уговора о кредиту бр. ... од 04.03.2010. године закљученог између Ортачког друштва за туризам и услуге BLUE TRAVEL Врњачка Бања као правног претходника тужиоца и Чачанске банке АД Чачак као правног претходника туженог, у делу који гласи: „Накнада за обраду и реализацију захтева за одобравање кредита и контролу коришћења износи 0,5% једнократно од износа одобреног кредита, према тарифи накнада за услуге по пословима са правним лицима. Обрачун накнаде врши се даном првог коришћења кредита и доспева за плаћање одмах“. У ставу другом изреке усвојен је тужбени захтев па је обавезан тужени да тужиоцу исплати износ од 5.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 05.03.2010. године до исплате. У ставу трећем изреке утврђено је да је апсолутно ништав члан 3. став 2. Уговора о кредиту бр. ... од 12.10.2015. године закључен између тужиоца и Чачанске банке АД Чачак као правног претходника туженог у делу који гласи: „Накнада за обраду и реализацију захтева за одобравање кредита и контролу коришћења износи 0,50% једнократно од износа одобреног кредита, према тарифи накнаде за услуге по пословима са правним лицима.

Обрачун накнаде врши се даном првог коршћења кредита и доспева за плаћање одмах“. У ставу четвртог изреке усвојен је тужбени захтев тужиоца, па је обавезан тужени да исплати тужиоцу износ од 5.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 13.10.2015. године па до исплате. У ставу петом изреке обавезан је тужени да исплати тужиоцу трошкове поступка у износу од 55.060,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности до исплате.

Пресудом Привредног апелационог суда 5 Пж 1000/21 од 17.03.2022. године делимично је одбијена жалба туженог као неоснована и потврђена је првостепена пресуда у ставовима трећем и четвртог изреке. У ставу другом изреке делимично је преиначена првостепена пресуда у ставовима првом и другом изреке и пресуђено тако да се одбија тужбени захтев којим је тужилац тражио да се утврди да је апсолутно ништав члан 3. став 2. Уговора о кредиту бр. ... од 04.03.2010. године чија садржина је цитирана у изреци првостепене пресуде. Одбијен је и тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужена да му исплати износ од 5.000,00 динара законском затезном каматом од 05.03.2010. године до исплате. У ставу трећем изреке преиначено је решење о трошковима поступка садржано у ставу петом изреке првостепене пресуде и одлучено да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Против правноснажне другостепене пресуде ревизије су изјавили тужилац и тужени, због погрешне примене материјалног права, позивом на одредбу члана 404. Закона о парничном поступку.

Оцењујући испуњеност услова за одлучивање о ревизијама парничних странака на основу члана 404. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11... 18/20), Врховни касациони суд је нашао да у овој врсти спора не постоји потреба за уједначавањем судске праксе.

Побијаном пресудом није одступљено од судске праксе. Изражено становиште другостепеног суда, у складу је са правним ставом усвојеним на седници Грађанског одељења Врховног касационог суда одржаној дана 22.05.2018. године и његовом допуном усвојеном на седници Грађанског одељења Врховног касационог суда одржаној 16.09.2021. године. Наведеним правним ставом изречено је да банка има право да наплати трошкове накнаде банкарских услуга, па одредба уговора о кредиту којом се корисник кредита обавезује да банци плати трошкове кредита није ништава под условом да је понуда банке садржала јасне и недвосмислене податке о трошковима кредита. Трошкове које банка обрачунава приликом одобравања кредита или који су познати на дан обрачуна и које банка обрачунава клијентима у току реализације кредита могу бити посебно исказани у уговору о кредиту као обавеза корисника кредита било у процентуалном износу или апсолутној вредности, али услов је да морају бити наведени у понуди банке тако јасно и недвосмислено да корисник кредита ни једног тренутка не буде доведен у заблуду о којим трошковима је реч. У случају када из списка предмета произилази да је тужена банка у погледу уговора о кредиту од 04.03.2010. године тужиоцу уручила образац Преглед битних елемената уговора који садржи податке на основу којих је тужилац могао бити упознат са висином ефективне каматне стопе и трошковима обраде кредитног захтева израженим у номиналном износу, то се онда не може говорити о ништавости спорне уговорне одредбе и несавесном поступању банке.

Са друге стране, из чињеничног утврђења произилази да приликом закључења уговора о кредиту од 12.10.2015. године тужена банка није тужиоцу уручила понуду или који други образац на основу ког би тужилац могао бити упознат са висином своје обавеза плаћања трошкове обраде кредитног захтева, због чега се у тој конкретној ситуацији може говорити о несавесном поступању тужене банке које води ништавости имовинског права уговореног у сопствену корист, због чега ни у том делу нема повреде правног става Врховног касационог суда. Стога, нема потребе за разматрањем правног питања од општег интереса или правног питања у интересу равноправности грађана, као ни потребе за новим тумачењем права, јер су нижестепени судови поступили у складу са ставом Врховног касационог суда поводом спорног правног питања.

Без утицаја на дозвољеност ревизије туженог је позивање на допуну правног става о дозвољености уговарања трошкова обраде кредита усвојеног на седници Грађанског одељења Врховног касационог суда одржаној 16.09.2021. године, из разлога што је ништавост спорне уговорне одредбе суштински утврђена из разлога недостатка адекватне понуде, а не због тога што банка није доказала структуру и висину трошкова који су обухваћени збирним износом трошкова кредита.

На основу члана 404. став 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11... 18/20), одлучено је као у ставу првом изреке.

Врховни касациони суд је испитао дозвољеност изјављених ревизија применом одредбе члана 410. став 2. тачка 5 Закона о парничном поступку и нашао да ревизије тужиоца и туженог нису дозвољене.

Тужба у конкретној правној ствари поднета је дана 11.03.2020. године. Вредност предмета спора је 10.000,00 динара.

Одредбом члана 487. став 1. Закона о парничном поступку, прописано је да у поступку у привредним споровима, спорови мале вредности су спорови у којима се тужбени захтев односи на потраживање у новцу, које не прелази динарску противвредност од 30.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе. Према одредби става 3. истог члана, као спорови мале вредности сматрају се и спорови у којим предмет тужбеног захтева није новчани износ, а вредност предмета спора који је тужилац навео у тужби не прелази наведени износ. Одредбом члана 479. став 6. истог закона прописано је да у споровима мале вредности против одлуке другостепеног суда није дозвољена ревизија.

У конкретном случају ради се о привредном спору мале вредности из одредбе члана 487. Закона о парничном поступку, па се закључује да изјављене ревизије сходно одредби члана 479. став 6. Закона о парничном поступку нису дозвољене.

Без утицаја је на дозвољеност ревизије тужиоца то што је другостепени суд преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев из разлога што је у споровима мале вредности ревизија искључена изричитом законском одредбом, а због природе спора, па није могуће променити одредбу члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку.

Из наведених разлога на основу члана 413. Закона о парничном поступку одлучено је као у ставу другом изреке.

**Председник већа - судија
Бранко Станић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић